

SKRITA VREDNOST VREDNOT ZA RAVNATELJICE in RAVNATELJE OSNOVNEGA ŠOLSTVA

Jelka Lavrih Sztajnbok

Portorož, 5. 11. 2018

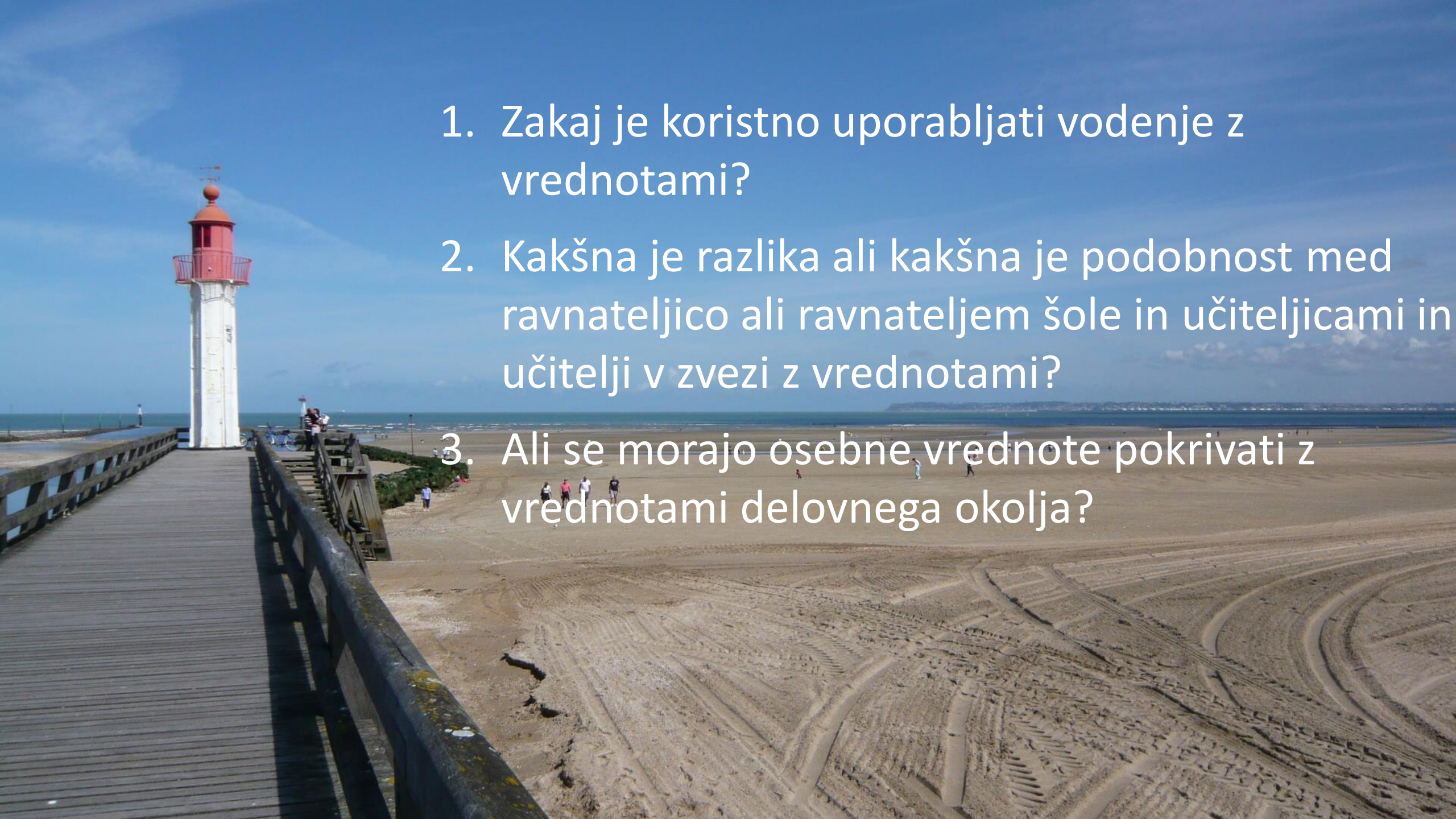
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Jelka Lavrih Sztajnbok

1. Zakaj je koristno uporabljati vodenje z vrednotami?
2. Kakšna je razlika ali kakšna je podobnost med ravnateljico ali ravnateljem šole in učiteljicami in učitelji v zvezi z vrednotami?
3. Ali se morajo osebne vrednote pokrivati z vrednotami delovnega okolja?

PRAVILNO VODENJE

DOBRO VODENJE

KAJ VREDNOTE SPLOH SO

Vrednote so notranja vodila, naše predstave, prepričanja o tem, **kaj je dobro in zaželeno – in kaj ni**. Nikoli niso predmeti!

24 ur/dan

Vrednote so očem nevidne.

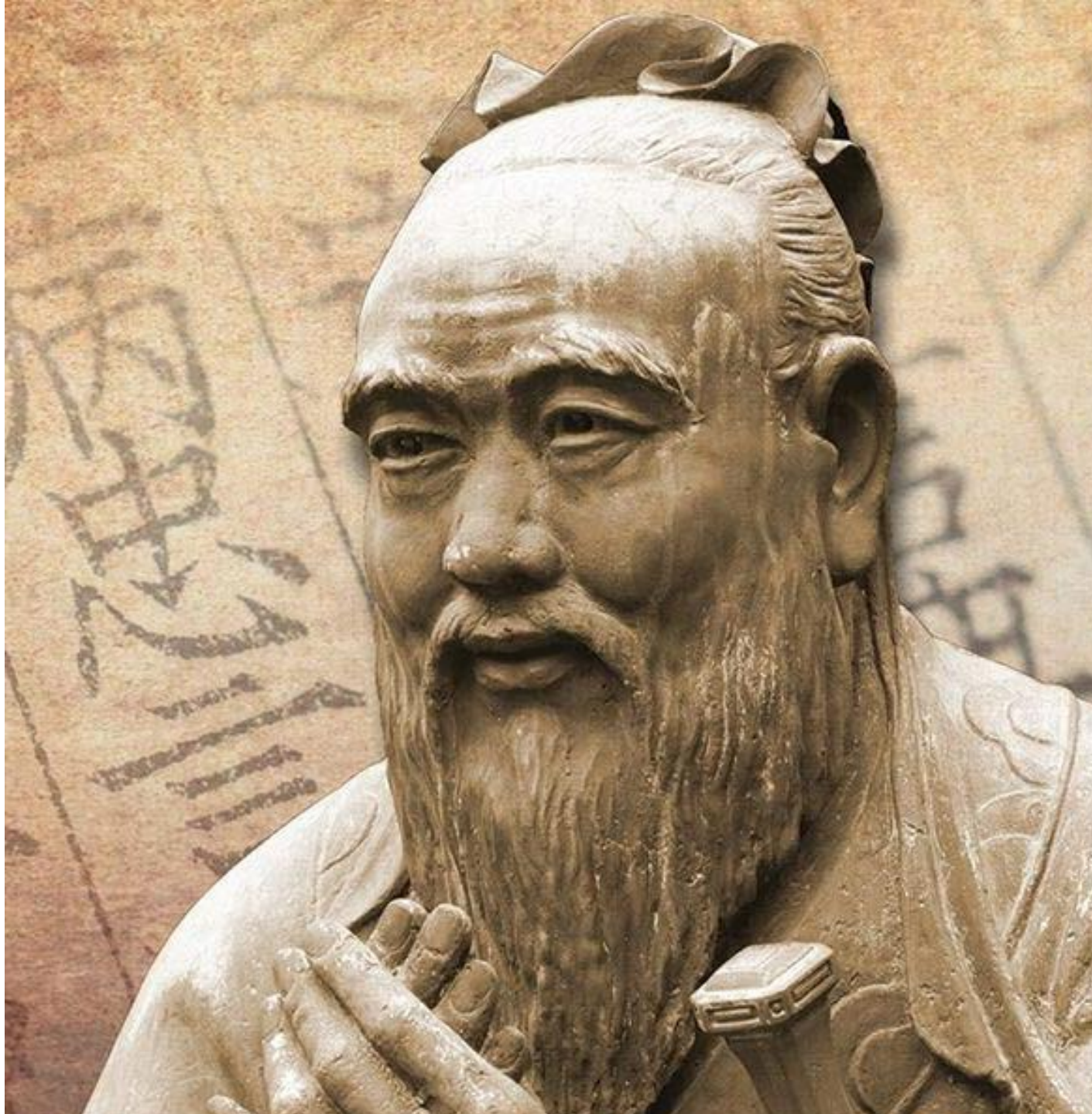
Vidno je vedenje in ravnanje.

Vrednote s povezane s čustvi.

VREDNOTE V ZGODOVINI ČLOVEŠTVA

...podjetij, ustanov,
organizacij

VREDNOTE V USTANOVAH IN PODJETJIH

1980 ... 2005

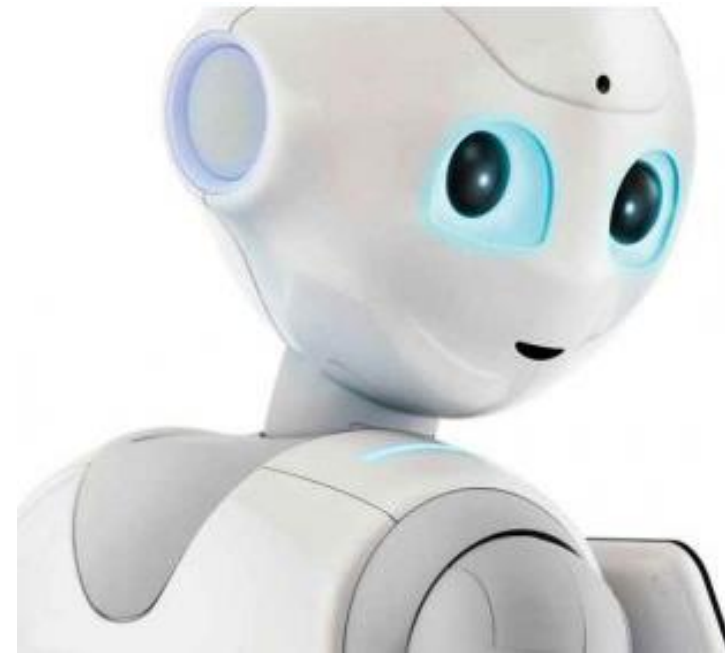
živeti v skladu z dogovorjenimi vrednotami, vrednote so orodje vodenja

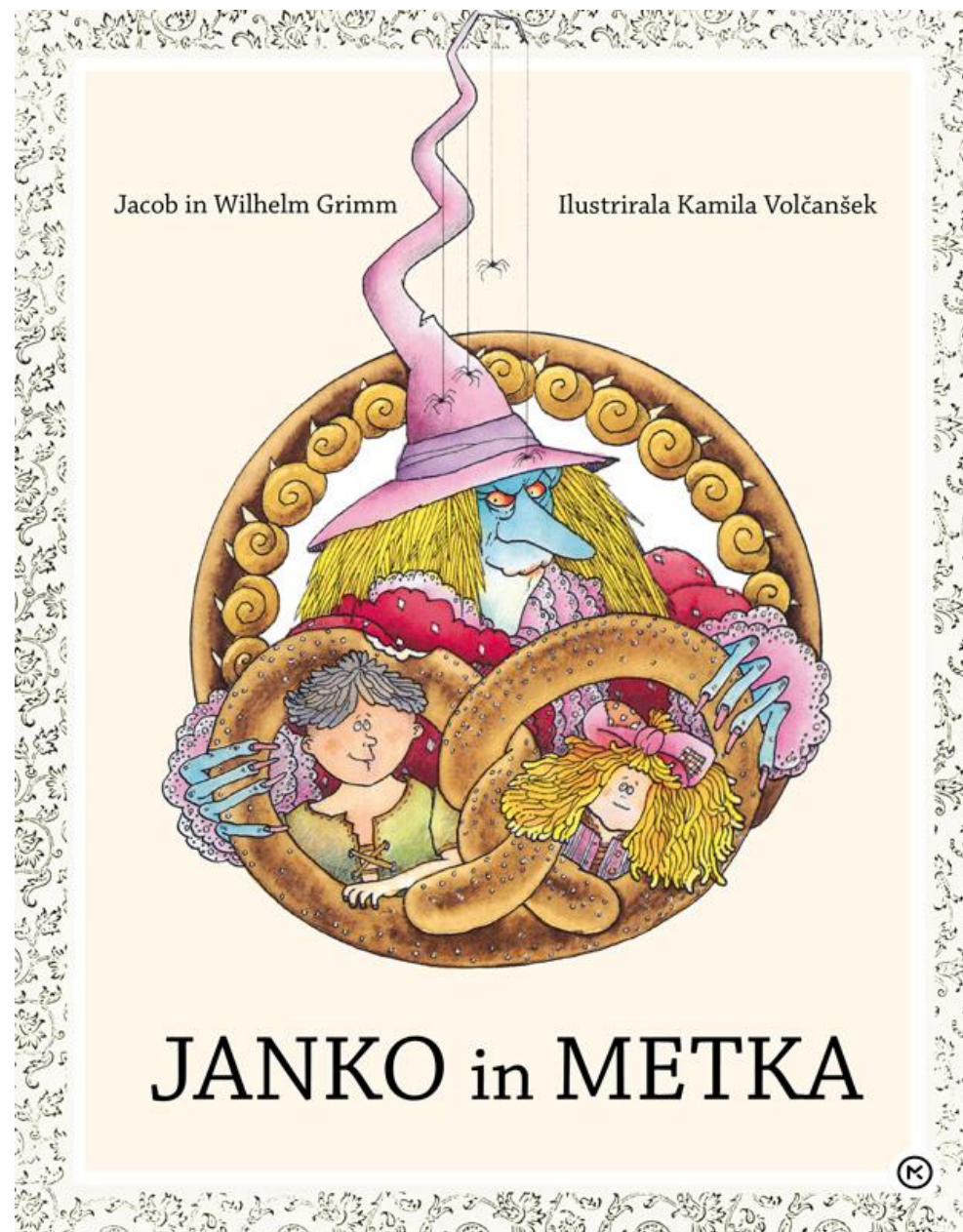
21. stoletje je stoletje vrednot

Po vsebinah so vrednote lahko

- osebne
- družbene
- ekonomske
- politične
- generacijske
- verske
- ...

Sem Pepper, humanoidni robot...

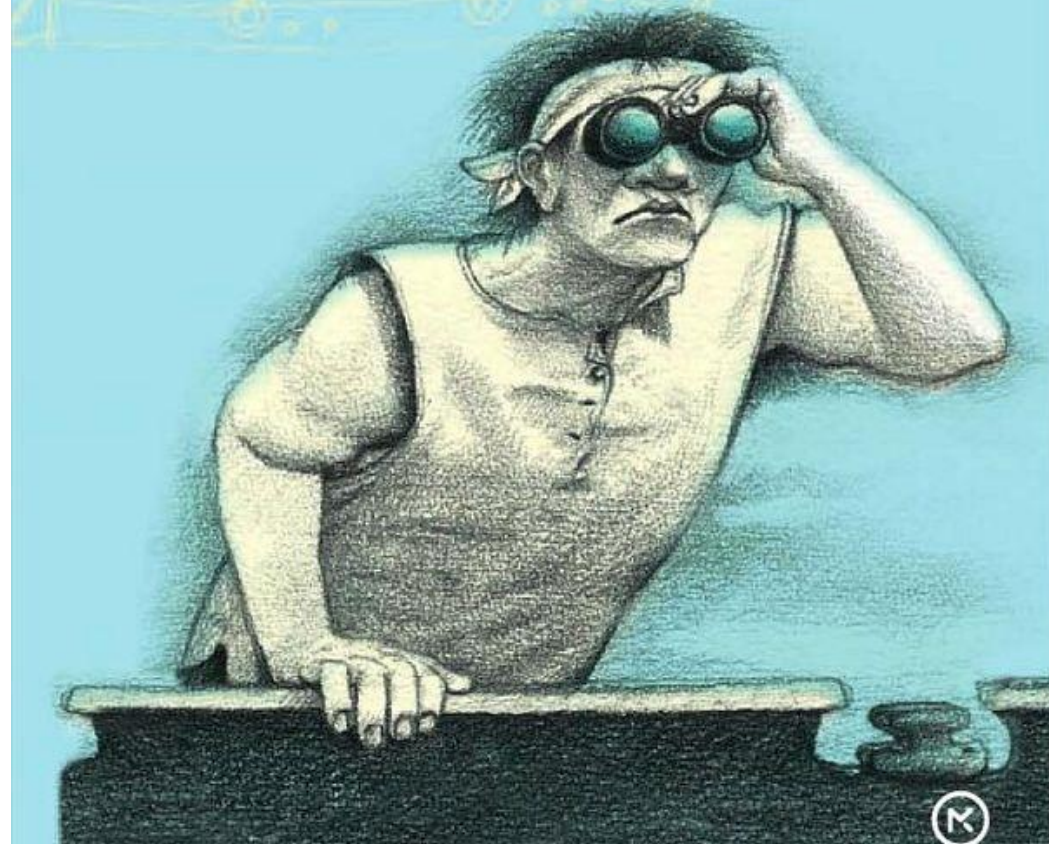

TONE SELIŠKAR

BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA

PRIMOŽ SUHODOLČAN

KOŠARKAR

NAJ BO!

ILUSTRIRAL
UROŠ HROVAT

MOJH 5

Kaj je tebi osebno v življenju zares pomembno?
Čemu bi se v življenju najtežje odpovedal?

Prosim, v svoj blok napišite svojih prvih 5 vrednot.

Ni pravilnih ali napačnih odgovorov!

VREDNOTE

VREDNO TE je!

1. Abundance	74. Completion	130. Ecstasy	229. Joy	374. Sympathy
2. Acceptance	75. Composure	131. Education	230. Judiciousness	375. Synergy
3. Accessibility	76. Concentration	132. Effectiveness	231. Justice	376. Teaching
4. Accomplishment	77. Confidence	133. Efficiency	232. Keeness	377. Teamwork
5. Accountability	78. Conformity	134. Elation	233. Kindness	378. Temperance
6. Accuracy	79. Congruency	135. Elegance	234. Knowledge	379. Thankfulness
7. Achievement	80. Connection	136. Empathy	235. Leadership	380. Thoroughness
8. Acknowledgement	81. Consciousness	137. Encouragement	236. Learning	381. Thoughtfulness
9. Activeness	82. Conservation	138. Endurance	237. Liberation	382. Thrift
10. Adaptability	83. Consistency	139. Energy	238. Liberty	383. Tidiness
11. Adoration	84. Contentment	140. Enjoyment	239. Lightness	384. Timeliness
12. Adroitness	85. Continuity	141. Entertainment	240. Liveliness	385. Traditionalism
13. Advancement	86. Contribution	142. Enthusiasm	241. Logic	386. Tranquility
14. Adventure	87. Control	143. Environmentalism	242. Longevity	387. Transcendence
15. Affection	88. Conviction	144. Ethics	243. Love	388. Trust
16. Affluence	89. Conviviality	145. Euphoria	244. Loyalty	389. Trustworthiness
17. Aggressiveness	90. Coolness	146. Excellence	245. Majesty	390. Truth
18. Agility	91. Cooperation	147. Excitement	246. Making a difference	391. Understanding
19. Alertness	92. Cordiality	148. Exhilaration	247. Marriage	392. Unflappability
20. Altruism	93. Correctness	149. Expectancy	248. Mastery	393. Uniqueness
21. Amazement	94. Country	150. Expediency	249. Maturity	394. Unity
22. Ambition	95. Courage	151. Experience	250. Meaning	395. Usefulness
23. Amusement	96. Courtesy	152. Expertise		
24. Anticipation	97. Craftiness	153. Exploration		
25. Appreciation	98. Creativity	154. Expressiveness		

<https://www.stevepavlina.com/blog/2004/11/list-of-values/>

Vrednote in antivrednote

DŽUNGLA VREDNOT

MOJIH 5 – Jelka

Pustiti pozitivno sled v svetu

Razumeti

Spoštovanje

Ljubezen

Poštenost

Enakovredno obravnavam vse ljudi.

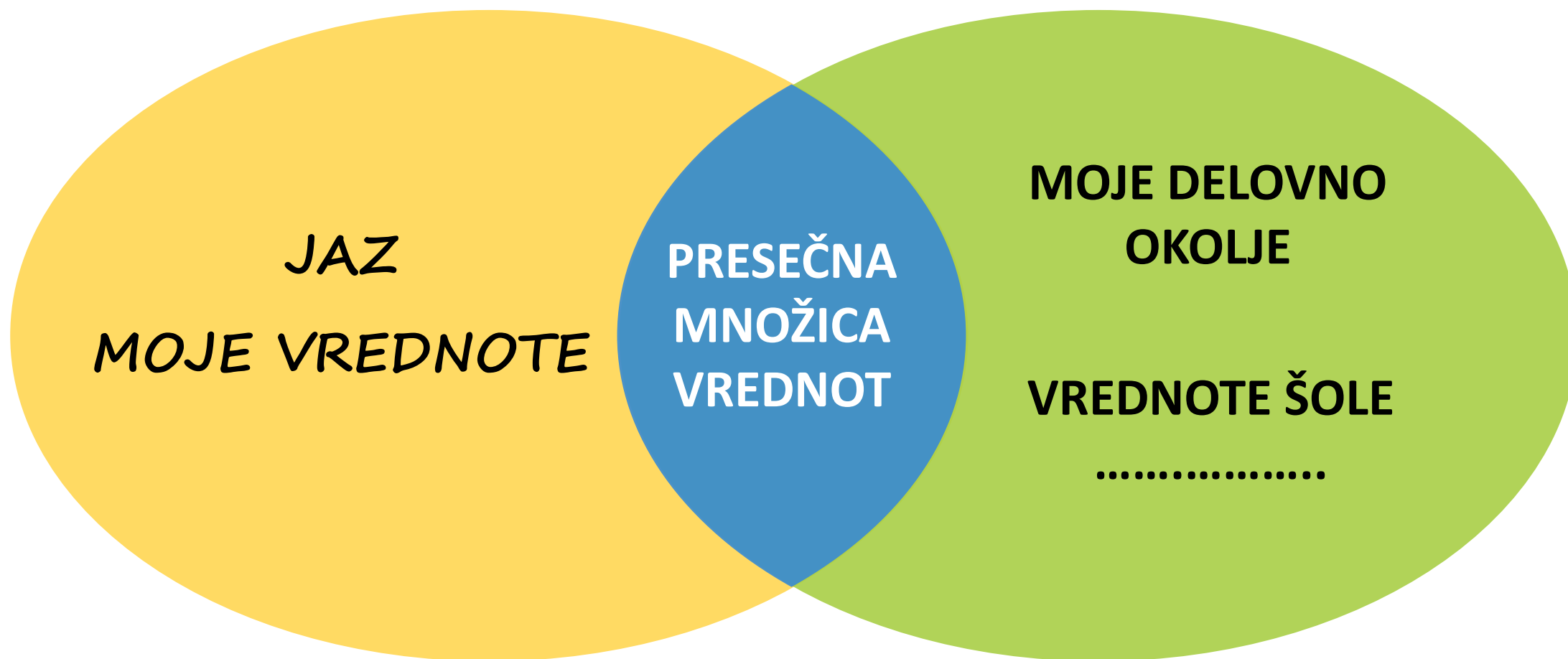
VREDNOTE MOJEGA DELOVNEGA OKOLJA

Vabim vas, da kratko razmislite, kaj je v vašem delovnem okolju posebej pomembno. Katere vrednote so pri vas v ospredju?

Ni pravilnih ali napačnih odgovorov!

MOJE OSEBNE VREDNOTE IN VREDNOTE MOJEGA DELOVNEGA OKOLJA

MINI RAZISKAVA TTI

Naključno smo izbrali 10 **slovenskih osnovnih šol**.

Analizirali smo informacije, ki so dostopne na spletu. Trditve veljajo za analizirani vzorec.

Najpogostejše omenjene vrednote:

ZNANJE

SPOŠTOVANJE

ODGOVORNOST

STRPNOST

POŠTENOST

NAŠE UGOTOVITVE o izjavah o vrednotah

- Vrednote so napisane **z besedo** (npr. Spoštovanje): 8 x od 10 x
- Vrednote so **kratko opisane** (npr. Spoštovanje pomeni, da ...): 1 x
- Vrednote so **ločene glede na** univerzalne vrednote (enakopravnost, odgovornost ...) in šolske vrednote (znanje, delavnost ...): 1 x
- Iste vrednote so opredeljene **za različne deležnike** (učence, učitelje, ravnatelje ...): 0 x
- Splošna ugotovitev: vrtci bolj direktno pišejo o vrednotah kot osnovne in srednje šole.

Kakšen je recept za
pripravo vrednot?

RECEPT ZA IZBOR KLJUČNIH VREDNOT

DNK
delovnega
okolja
„Taki smo!“

To ohranimo!

PRETEKLOST

„lepotne
napake“
v kulturi
delovanja

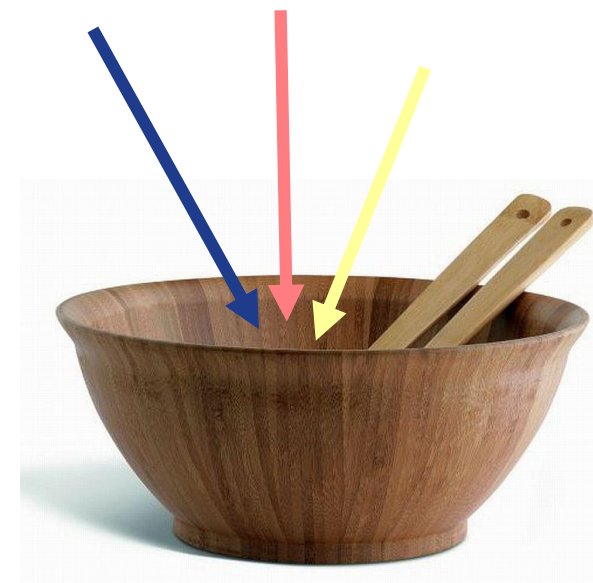
To popravimo!

SEDANJOST

Novi
predvideni
izzivi v
prihodnosti

To dodamo!

PRIHODNOST

TRI KATEGORIJE VREDNOT

Ekonomске in pragmatične

učinkovitost, usklajenost, delavnost, vztrajnost, odličnost ...

Socialne in etične

pripadnost, lojalnost, enakost, spoštovanje, poštenost ...

Razvojne in čustvene

ustvarjalnost, **učenje**, **znanje**, samozaupanje, prilagodljivost, prožnost ...

SOCIALNE IN ETIČNE VREDNOTE FRANCIJE

À RETENIR

Charte de la laïcité
et **Journée**
de la laïcité
dans toutes les écoles,
collèges, lycées

300 000
enseignants
formés aux valeurs
de la République
et à la laïcité

6 000
membres
de la Réserve citoyenne
de l'éducation
nationale

Parcours
citoyen
pour tous les élèves

Enseignement
moral
et civique
du CP à la terminale

Éducation
aux médias et
à l'information
du CP à la terminale

UČENJE KOT VREDNOTA

Učenje = TLAKA

Učenje = PRILOŽNOST

Radovednost
Hvaležnost za znanje

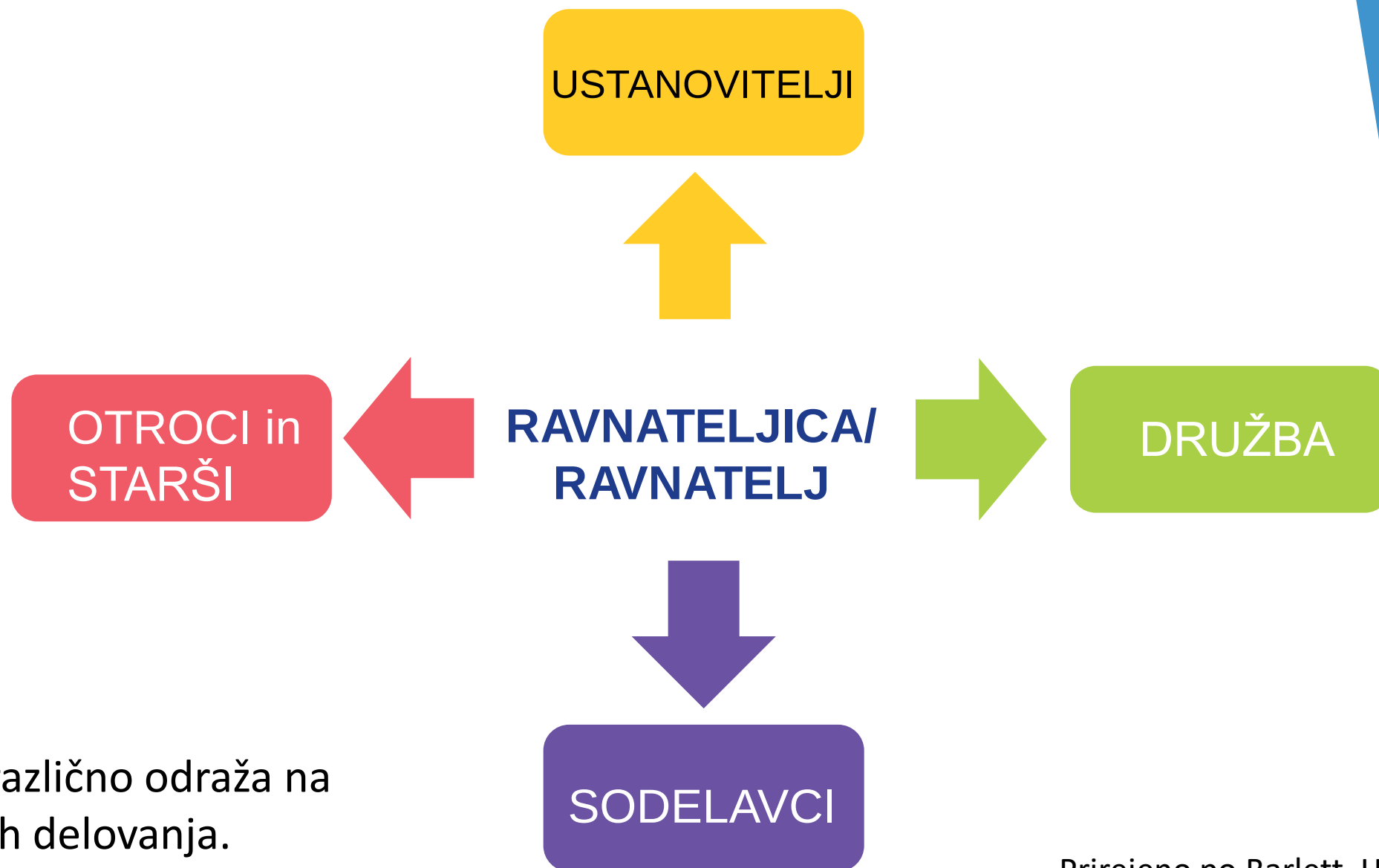
Ljubezen do učenja in znanja

Model 10 vrednotnih domen in 67 vrednot je namenjen predajanju vrednot učencem, staršem in slovenski družbi.

Inštitut za etiko in vrednote Jože Trontelj
Program Zmagujmo z vrednotami

4 STRANI NEBA vodenja

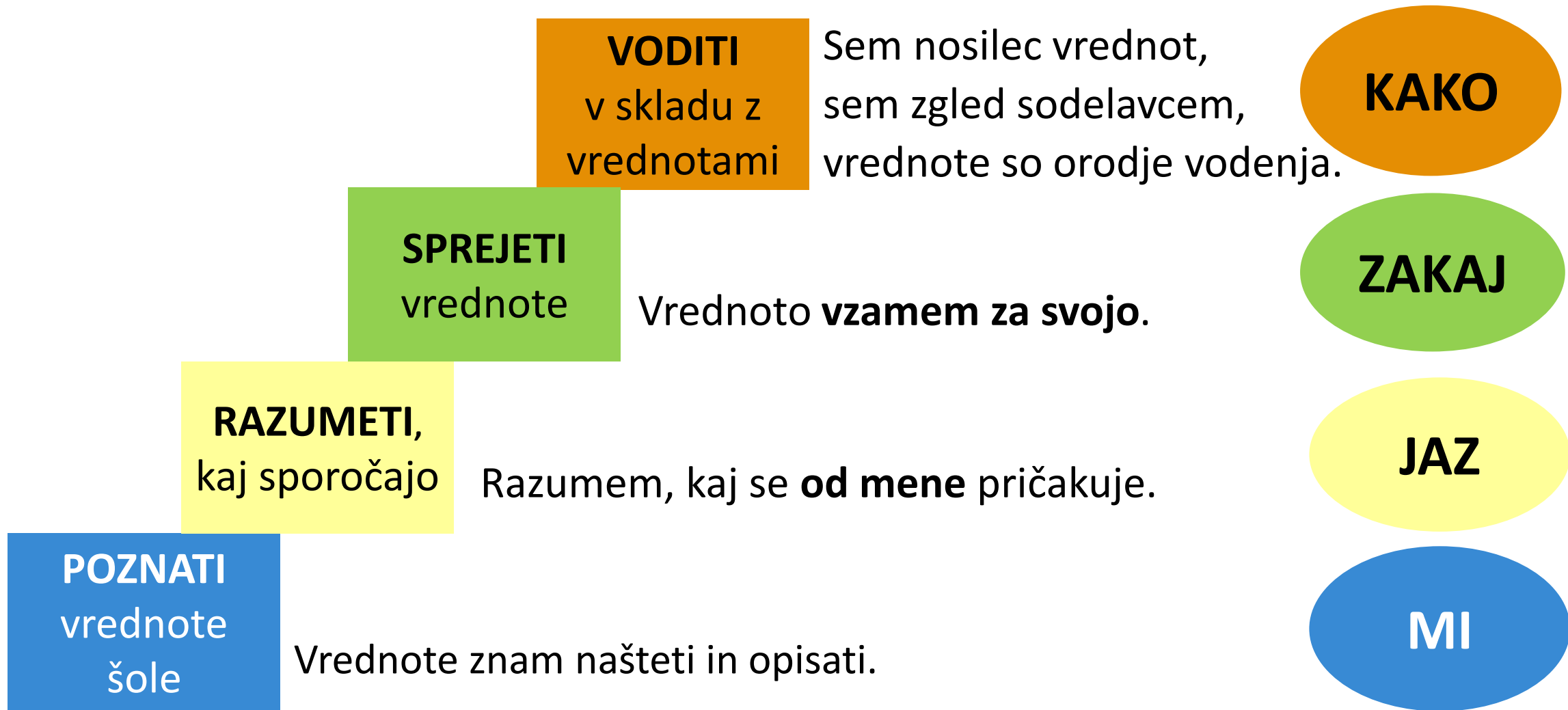
Ista vrednota se različno odraža na različnih področjih delovanja.

u-DEJANJA-nje IZBANIH VREDNOT

Kako (želene, skrbno izbrane) vrednote vgraditi
v delovanja šole,
v vedenje in ravnanje vseh zaposlenih?

Gre za proces, ki zahteva mentalni, emocionalni in časovni vložek.

Od poznam vrednote do vodim z vrednotami

Prenos znanja in izkušenj

Skupno učenje

Vseživljenjsko učenje

Sodelovalno učenje

Učenje na horizontalni ravni

Učeča se skupnost

Izmenjava izkušenj

Učenje strokovnih delavcev, učenje zavoda, učenje sistema, učenje ravnateljic in ravnateljev

PRIMER VREDNOTE – UČENJE IN ZNANJE

Učenje in znanje postavljamo v središče našega delovanja v odnosih z učenci, s starši, sodelavci, z ustanovitelji in družbo. Ljubezen do učenja in znanja gradimo s spodbujanjem radovednosti, hvaležnosti in praktične naravnosti. Vsak od nas se uči in napreduje ves čas.

MI

Učenje in znanje postavljam v središče svojega delovanja v odnosih z učenci, starši, sodelavci, z ustanovitelji in družbo. Ljubezen do učenja in znanja gradim s spodbujanjem radovednosti, hvaležnosti in praktične naravnosti. Učim se in napredujem ves čas.

JAZ

PRIMER VREDNOTE – UČENJE IN ZNANJE

Sem **SODELAVEC** na šoli _____, zato...

1. H kakovostnemu delu in k napredku naše šole prispevam po svojih najboljših močeh, v svoje delo vlagam znanje in energijo.
2. Iščem informacije in znanje, se učim, samoizobražujem in posvetujem s sodelavci.
3. Spremljam novosti na svojem področju in predlagam nove poti, ki so lahko priložnost za izboljšave za šolo in moj osebni razvoj.
4. Če česa ne vem, vprašam.
5. Pri poučevanju in predajanju znanja sem praktično naravnan.
6. Ljubezen do učenja in znanja prenašam na učence in sodelavce.
7. Vsak dan sam sebe opomnim, da sem lahko hvaležen za svoje obstoječe znanje in za znanje, ki ga imam možnost pridobiti.

Specifična
vedenja
JAZ

PRIMER VREDNOTE – UČENJE IN ZNANJE

Sem **VODJA** na šoli _____, zato TUDI...

1. Sodelavcem pomagam pri njihovi strokovni in osebni rasti. Za njihov napredek jim izrekam priznanje.
2. Sodelavce spodbujam k samostojnemu razmišljanju in raziskovanju. Opogumljam jih, da prispevajo predloge izboljšav.
3. Pohvala za dobro opravljeno delo je iskrena, besedi "ampak" se izogibam.
4. Preden od drugih pričakujem spremembo, jo sam sprejem in ponotranjim. Tudi jaz se učim ves čas.
5. Pri svojem vodenju poudarjam, da je znanje vrednota: učenje in znanje nam pomagata, da dosežemo več in izpolnimo svoje poslanstvo.

Specifična
vedenja
JAZ

Sem **VODJA** na osnovni šoli _____, zato TUDI...

Specifično
vedenje
JAZ

Sodelavcem pomagam pri njihovi strokovni in osebni rasti. Za njihov napredek jim izrekam priznanje.

- *Tako dobim strokovne, motivirane in samoinicativne sodelavce. Če tega ne počnem, sodelavci niso motivirani, se ne razvijajo, sčasoma nazadujejo in imajo slabše delovne rezultate.*
- *Na ta način delujem kot coach. Gradim zaupanje, motiviram in vplivam na dolgoročno uspešnost sodelavcev in šole. Če tega ne počnem, negativno vplivam na zadovoljstvo, motivacijo, izkoristek potencialov sodelavcev in posledično tudi šole.*
- *Verjamem, da sta podpora in pohvala ključ do razvoja sodelavcev. Če tega ne počnem, se obnašam egoistično.*

Zakajčki
(sprejemem)

OD NASLOVA DO PONOTRANJENJA

1. Naslov vrednote: **UČENJE IN ZNANJE**
2. Kratak **opis v stavkih** v 1. osebi množine
3. **Opis tipičnih vedenj** v zvezi z vrednoto znanje v 1. osebi ednine

Raven **SODELAVCI**: 5 do 7 vedenj

Raven **VODJE**: 3 do 5 vedenj

KLJUČNO: sprožiti pogovor in razmišljanje o tem, **ZAKAJ** je posamezno vedenje pomembno v okolju šole in kaj se zgodi, če temu ni tako.

VREDNOTE KOT ORODJE VSAKODNEVNEGA VODENJA

Pozitivni motivator za spremembo vedenja

Joker v žepu

Notranji kriterij odločanja

Delujejo antistresno

Zmanjšujejo obseg pravil

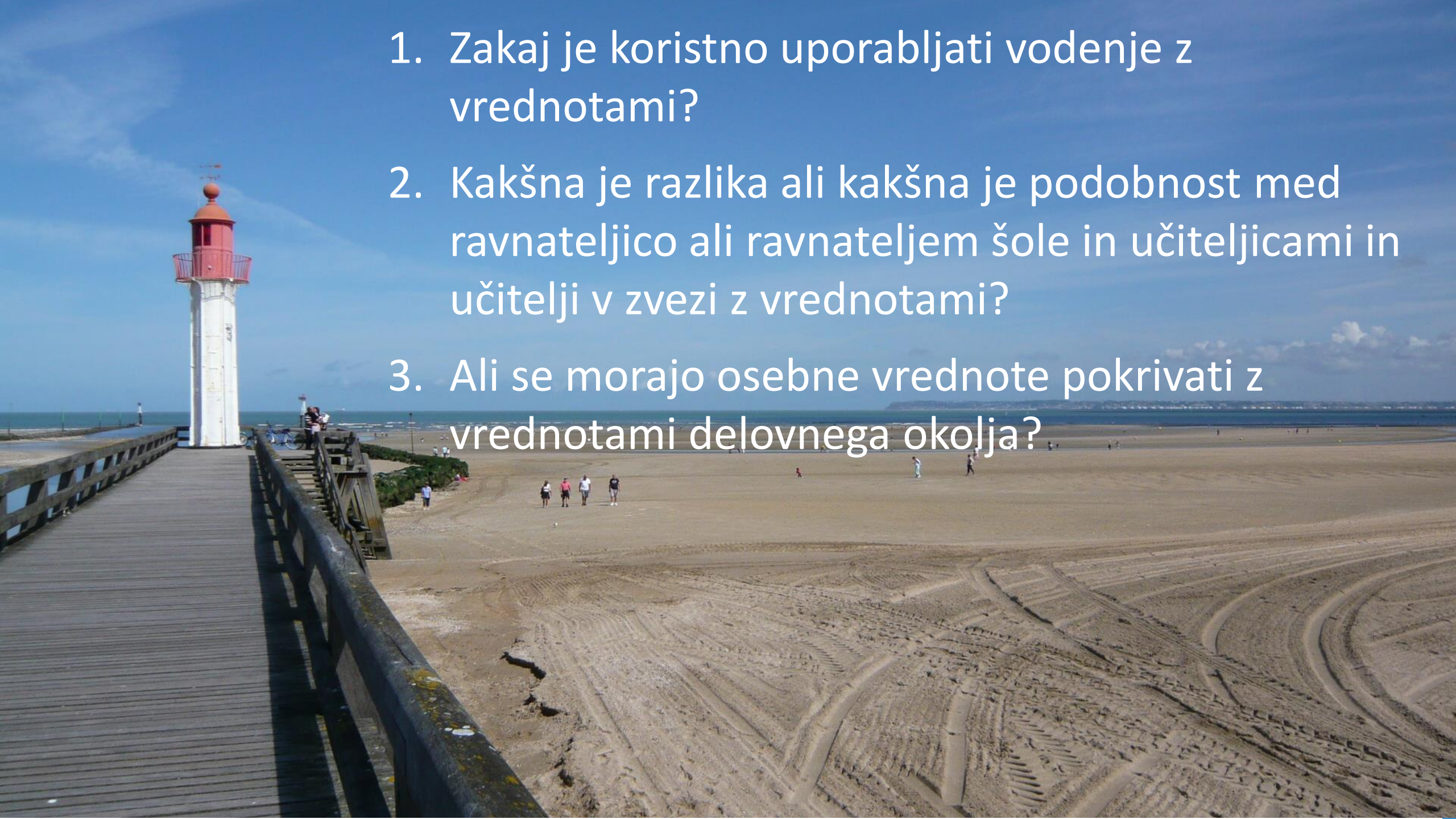
Kažipot in moralni kompas za sivo območje

A wide-angle photograph of a coastal scene. In the foreground, the water is a deep teal color with gentle ripples. A low, rocky shoreline runs horizontally across the middle of the frame. Behind the rocks, there is a sandy dune and a dense line of green trees. The sky is a bright blue with scattered white clouds. The text "PRIČEVANJA VODIJ" is overlaid in white, bold, sans-serif capital letters in the lower center of the image.

PRIČEVANJA VODIJ

1. Zakaj je koristno uporabljati vodenje z vrednotami?
2. Kakšna je razlika ali kakšna je podobnost med ravnateljico ali ravnateljem šole in učiteljicami in učitelji v zvezi z vrednotami?
3. Ali se morajo osebne vrednote pokrivati z vrednotami delovnega okolja?

ETIČNI VIDIK UDEJANJANJA VREDNOT

Vodje se včasih sprašujejo, če smejo „posegati“ v vrednote sodelavcev in pričakovati, da sprejmejo želene vrednote delovnega okolja.

Ravnateljice in ravnatelji šol kot poslovodje in pedagoški vodje lahko spodbudite sodelavce, da vrednote sprejmejo in jih udejanjajo

**za lastno uspešnost, za uspešnost vaše šole, okolja,
kjer delujete in Slovenije.**

**Vsi ti nameni so žlahtni. Vsi so pozitivni. Vsi štejejo
in nam v tej dvorani ogromno pomenijo. Zato smo tu!**

A blue and orange sailboat with white sails is sailing on turquoise water under a clear blue sky. The boat has a blue hull with an orange stripe and white trim. The sails are large and white, catching the wind. Three people are visible on the deck: one in a red shirt, one in a white shirt, and one in a blue shirt. The boat is moving towards the right, leaving a white wake.

**Naj vaša ladja zaplava
na morje vrednot.**

Hvala za pozornost!

Uporabljeni viri

- Interni viri Team Training International
- Fredmud Malik: Uspeti, voditi, živeti, Mladinska knjiga, 2009
- <https://www.stevepavlina.com/blog/2004/11/list-of-values/>
- https://ceopedia.org/index.php/Management_by_values
- <http://www.ac-dijon.fr/cid122350/les-valeurs-de-la-republique-a-l-ecole.html>
- <file:///C:/Users/Utilisateur/Documents/Doc/Programs/Brdo/What-do-older-workers-value.pdf>
- <http://valuesindia.org/value-tree.php>
- <https://msr7.net/picture-frame.html>
- <https://14501kaseamsuk.wordpress.com>
- <https://www.softbankrobotics.com/emea/en/robots/pepper/find-out-more-about-pepper>
- <https://www.etsy.com/listing/202923864/sailboat-wall-decal-boat-3d-window-boat>
- <https://www.modelojuridico.publicaciencia.com.br/tag/direito-da-familia/>
- <https://criticallyrated.com/2015/11/22/can-i-ask-you-a-question-2/>
- <https://successstory.com/inspiration/make-learning-fun-for-grown-ups>

